Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2014–2015

33 529 Gaswinning Groningen-veld

Nr. 171

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 mei 2015

De gaswinning in Groningen grijpt diep in op het dagelijkse leven van inwoners in het gebied. Bewoners worden voortdurend met de gevolgen van de aardbevingen geconfronteerd. Zij ervaren in de praktijk de problemen in hun eigen omgeving en velen hebben te maken met gevoelens van onzekerheid en onveiligheid. Hierdoor is er weinig vertrouwen onder de lokale bevolking in de verantwoordelijke instanties.

Op 9 februari 2015 (Kamerstuk 33 529, nr. 96) heb ik uw Kamer geïnformeerd dat een Nationaal Coördinator Groningen wordt ingesteld met als taak om te bouwen aan de veiligheid en leefbaarheid in Groningen via het organiseren van publieke regie. Hij geeft hierbij leiding aan de Overheidsdienst Groningen. Deze publieke regie is nodig om versneld concrete resultaten te boeken en vertrouwen onder de inwoners te herstellen. Daarbij is een programmatische aanpak noodzakelijk. Daarom zal de Nationaal Coördinator Groningen het Programma Aardbevingsbestendig en Kansrijk Groningen opstellen en de uitvoering daarvan aansturen. De werkzaamheden van de Nationaal Coördinator Groningen en de Overheidsdienst Groningen worden gezamenlijk met Rijk, provincie en gemeenten ontwikkeld.

De ministerraad heeft op 1 mei 2015 ingestemd met de benoeming van de heer J.G.M. Alders als Nationaal Coördinator Groningen. De heer Alders is oud-Commissaris van de Koningin in Groningen, oud-minister en oud-kamerlid.
Hij heeft daarmee brede ervaring in zowel Groningen als Den Haag.
Het instellingsbesluit zal op 1 juni 2015 in werking treden. Tot de start van de Nationaal Coördinator Groningen blijft de heer Van der Vlist als kwartiermaker actief. Eind 2015 zal onder leiding van de Nationaal Coördinator Groningen een eerste meerjarig programma, gericht op veiligheid en toekomstperspectief, gereed zijn voor besluitvorming.

In deze brief ga ik in op de rol en positie van de Nationaal Coördinator Groningen. Een uitgebreide notitie over de governance voor de

kst-33529-171
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2015

Overheidsdienst Groningen en de totstandkoming van het meerjarig Programma Aardbevingsbestendig en Kansrijk Groningen is bijgevoegd (zie bijlage)[1]. De notitie geeft de werkwijze weer volgens de beste inzichten van dit moment. De werkwijze zal met inbreng van de Nationaal Coördinator Groningen en op basis van de opgedane ervaring met het meerjarig programma, waar nodig steeds worden aangepast.

Rol Nationaal Coördinator Groningen

De Nationaal Coördinator Groningen geeft vorm en inhoud aan zowel de totstandkoming als de uitvoering van het Programma Aardbevingsbestendig en Kansrijk Groningen. Dit meerjarig programma bevat alle maatregelen en voorzieningen om de opgave in Groningen op een goede manier in te kunnen vullen. Het gaat daarbij om concrete maatregelen voor het bouwkundig en preventief versterken van woningen, monumenten en andere gebouwen, het in combinatie hiermee verduurzamen van woningen, het verbeteren van de leefbaarheid in de dorpen en maatregelen voor de versterking van de regionale economie. Een duidelijke planning en randvoorwaardelijke voorzieningen als tijdelijke huisvesting en vergoedingsregelingen zijn eveneens onderdeel van het programma. Belangrijk daarbij is dat de Nationaal Coördinator Groningen zorgt voor een gezamenlijke aanpak en voortvarende uitvoering door Rijk, provincie en gemeenten in het aardbevingsgebied. Hij verbindt Rijk en regio in deze gezamenlijke opgave en bevordert goede en gedragen besluitvorming.

Om voortvarend tot concrete resultaten voor de inwoners van Groningen te komen, is het noodzakelijk dat bestaande knelpunten snel worden opgelost. Door het samenbrengen van initiatieven en een goede coördinatie van de verschillende maatregelen kunnen betere en snellere resultaten worden geboekt dan het afgelopen jaar op sommige onderdelen het geval is geweest. Onder regie van de Nationaal Coördinator Groningen wordt expertise en inzet gebundeld, worden activiteiten samengebracht en procedures beter op elkaar afgestemd. Als er knelpunten of vertragingen in de uitvoering zijn, kan de Nationaal Coördinator Groningen partijen bij elkaar brengen, oplossingen voorstellen en deze ook realiseren. Dit alles draagt bij aan meer duidelijkheid en een beter zicht op wat er in de regio plaatsvindt of nog gaat plaatsvinden.

Een terrein waarbinnen de Nationaal Coördinator Groningen versnippering tegengaat en synergie tot stand kan brengen is bijvoorbeeld geschillenbeslechting. Op korte termijn zal hiervoor een voorstel worden ontwikkeld zodat het voor bewoners makkelijker wordt om geschillen over afhandeling van schade of andere zaken te beslechten. De Nationaal Coördinator Groningen zal dit verduidelijken en zal zorgen voor een eenduidige en heldere procedure. Deze maatregelen moeten laagdrempelig en toegankelijk zijn. Een ander voorbeeld is dat de Nationaal Coördinator Groningen verschillende maatregelen op een slimme manier moet gaan combineren en samenbrengen, zoals het gelijktijdig verduurzamen van woningen als schade wordt hersteld, het inrichten van een garantstellingsfonds voor de financiering van achterstallig onderhoud en een regeling voor de tegemoetkoming in de meerkosten voor nieuwbouw en grootschalige verbouwing. Dit draagt bij aan een verbetering van het woongenot en geeft een stimulans voor de regionale economie. Een derde voorbeeld is dat de Nationaal Coördinator Groningen gaat werken aan een afwegingskader dat het voor gemeenten, in samenwerking met

[1] Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

het CVW, makkelijker moet maken om te komen tot prioriteitstelling voor de preventieve versterking van woningen.

Zoals aangegeven in de kabinetsreactie op het OVV-rapport (Kamerstuk 33 529, nr. 143) krijgt de Nationaal Coördinator Groningen ook de opdracht om nadrukkelijk aandacht te geven aan de communicatie met bewoners. In het instellingsbesluit voor de Nationaal Coördinator Groningen is daarom opgenomen dat tot de taken van de Nationaal Coördinator Groningen het bevorderen van maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak en communicatie behoort. Dit is cruciaal voor het terugverdienen van vertrouwen. De Nationaal Coördinator Groningen benut de ervaringen van de Dialoogtafel, die nu ruim een jaar bestaat, voor de vormgeving van goed overleg met de maatschappelijke organisaties en de verantwoordelijke bestuurders. De ervaringen met de Dialoogtafel laten zien dat er vanuit de lokale samenleving grote bereidheid bestaat om in de ontwikkeling van het gebied te participeren. Lokale adviesgroepen, bestaande uit bewoners in het gebied, zullen daarom actief worden betrokken bij de planvorming en de uitvoering van het programma. Ook in hun eigen wijk zullen bewoners de inzet van de Nationaal Coördinator Groningen terugzien. In samenwerking met de gemeenten en aanvullend op de voorziening van het Centrum Veilig Wonen worden casemanagers ingeschakeld voor dienstverlening op maat, om bewoners te ontzorgen bij de ingrijpende maatregelen. Dit kan bijvoorbeeld betekenen dat er naar maatwerkoplossingen wordt gezocht voor mensen die tijdelijk hun huis moeten verlaten omdat het preventief versterkt moet worden.

Positie Nationaal Coördinator Groningen

De Nationaal Coördinator Groningen valt onder de verantwoordelijkheid van de Minister van Economische Zaken als coördinerend Minister. De Nationaal Coördinator Groningen heeft rechtstreeks toegang tot de betrokken Ministers en kan via de Minister van Economische Zaken voorstellen doen aan de ministerraad. Hij krijgt de positie om verantwoordelijke bestuurders op rijksniveau en in de regio aan te spreken. De Nationaal Coördinator Groningen wordt om te beginnen benoemd voor een periode van 5 jaar. Over de voortgang rapporteert de Nationaal Coördinator Groningen, onder verantwoordelijkheid van de Minister van Economische Zaken, eens per jaar aan de Tweede Kamer.

Zoals hierboven aangegeven moet de Nationaal Coördinator Groningen concrete resultaten gaan boeken in de regio. Daarbij werkt hij in beginsel binnen de bestaande verdeling van verantwoordelijkheden tussen overheden. In het Programma Aardbevingsbestendig en Kansrijk Groningen wordt expliciet gemaakt wanneer welke overheden hun bevoegdheden inzetten om te zorgen voor een voortvarende uitvoering van het programma. De Overheidsdienst Groningen zorgt ervoor dat bijvoorbeeld vergunningprocedures in samenhang worden doorlopen, zodat besluitvorming door de verantwoordelijke overheden snel en zorgvuldig kan plaatsvinden. De ervaringen in de komende tijd worden benut om te bezien of er aanleiding is om bevoegdheden van partijen formeel te mandateren aan de Nationaal Coördinator Groningen.

Overheidsdienst Groningen

De Nationaal Coördinator Groningen stuurt de Overheidsdienst Groningen aan, die valt onder verantwoordelijkheid van de Minister van Economische Zaken. Een belangrijk deel van de Overheidsdienst Groningen zal in de regio worden gevestigd. Dit deel van de Overheidsdienst is samengesteld uit medewerkers die onder andere afkomstig zijn

van de gemeenten, provincie en rijksoverheid, zodat voldoende regionale kennis en ervaring bij de Overheidsdienst aanwezig zal zijn. Daarnaast heeft de Overheidsdienst Groningen een (interdepartementaal) deel in Den Haag. Dit deel van de Overheidsdienst staat in dienst van het proces in Groningen en is primair gericht op de benodigde nationale beleidsontwikkeling.

Tot slot

Met de instelling van de Nationaal Coördinator Groningen wordt concreet invulling gegeven aan de afspraken die zijn gemaakt in het bestuursakkoord «Vertrouwen op Herstel en Herstel van Vertrouwen» van januari 2014 en het aanvullend akkoord van februari 2015. Met een versnelling en verbreding van de versterkingsaanpak wordt de veiligheid en leefbaarheid voor de inwoners in het betrokken gebied verder vergroot. De Nationaal Coördinator Groningen kan daarmee een belangrijke bijdrage leveren aan het herstel van het vertrouwen en het verbeteren van de veiligheid en leefbaarheid in Groningen: door een transparante en eenduidig aanpak, maar bovenal door concrete resultaten.

De Minister van Economische Zaken,
H.G.J. Kamp